

Ajvideboplatsen

Rapport från arkeologisk undersökning 2006 av fornlämning nr. 171 på fastigheten
Ajvide 2:1 i Eksta socken, Gotland.

Högskolan på Gotland
Avd. för arkeologi och osteologi
Cramergatan 3. 62167 Visby

FORNLÄMNING 171, AJVIDE 2:1 EKSTA SOCKEN, GOTLAND

Föreliggande rapport är en sammanfattning av undersökningarna vid Ajvide, år 2006, utförda av Högskolan på Gotland inom ramen för fältkurser i arkeologi. Detaljerad dokumentation finns i databasen för Ajvideprojektet. Materialet lämnas till Gotlands Fornsal på det sätt som museet kräver. Sammanställningen av rapporten har gjorts av fil mag Johan Norderäng. Den osteologiska analysen av gravarna fil mag Petra Molnar.

Visby den 12 april 2007

Gunilla Hallin
Fil Lic, lektor i Arkeologi
Högskolan på Gotland
Avd. för arkeologi och osteologi

Inledning

Den arkeologiska undersökningen vid Ajvide, Eksta sn genomfördes inom ramen för Högskolan på Gotlands fältkurser i arkeologi. Ansvarig för undersökningen var fil dr Inger Österholm. Utgrävningen är en fortsättning av tidigare undersökningar på platsen (1983-1987 samt 1992-2005) och ingår i projektet *Gotlands stenålder* (Österholm 1989, 1996). Syftet med årets undersökning var att fullfölja förra årets intentioner att kunna avgränsa det fyndförande kulturlagret och gravfältet i söder och nordväst.

Tekniska uppgifter

Stenålderslokalen är registrerad på fastigheten Ajvide 2:1 i Eksta socken, Gotland, och har fornlämningsnummer 171. Enligt tidigare avgränsning med hjälp av fosfatkartering sträcker den sig över ytterligare fastigheter. Det lokala koordinatnätet lades ut 1983 med teodolit. Y-axeln har stigande värden åt norr och X-axeln stigande värden åt öster. Grävningens fixpunkt ligger på 13,21 m ö h. Fixpunkten består av ett fast stenblock som i det lokala koordinatsystemet har koordinaterna; X+30,52, Y-140,61, Z 13,21.

Sedan 1997 används digital teknik fullt ut också för dokumentation i fält. Inmätning sker med totalstation och alla fynd erhåller ett unikt ID-nummer och i samband med detta lagras alla fynddata och mätvärden i en databas.

Avtorvningen har skett manuellt och fyndmaterialet har registrerats per m² och 10 cm lager. Anläggningar har grävts separat. Alla artefakter har registrerats med exakta X, Y och Z-värden.

Plan- och profilritningar (sektioner) har ritats i skala 1:20 och anläggningar i skala 1:10.

Fotografering har utförts dels i lodfototeknik och dels som snedfoto. All dokumentation sker fortlöpande med hjälp av digital kamera.

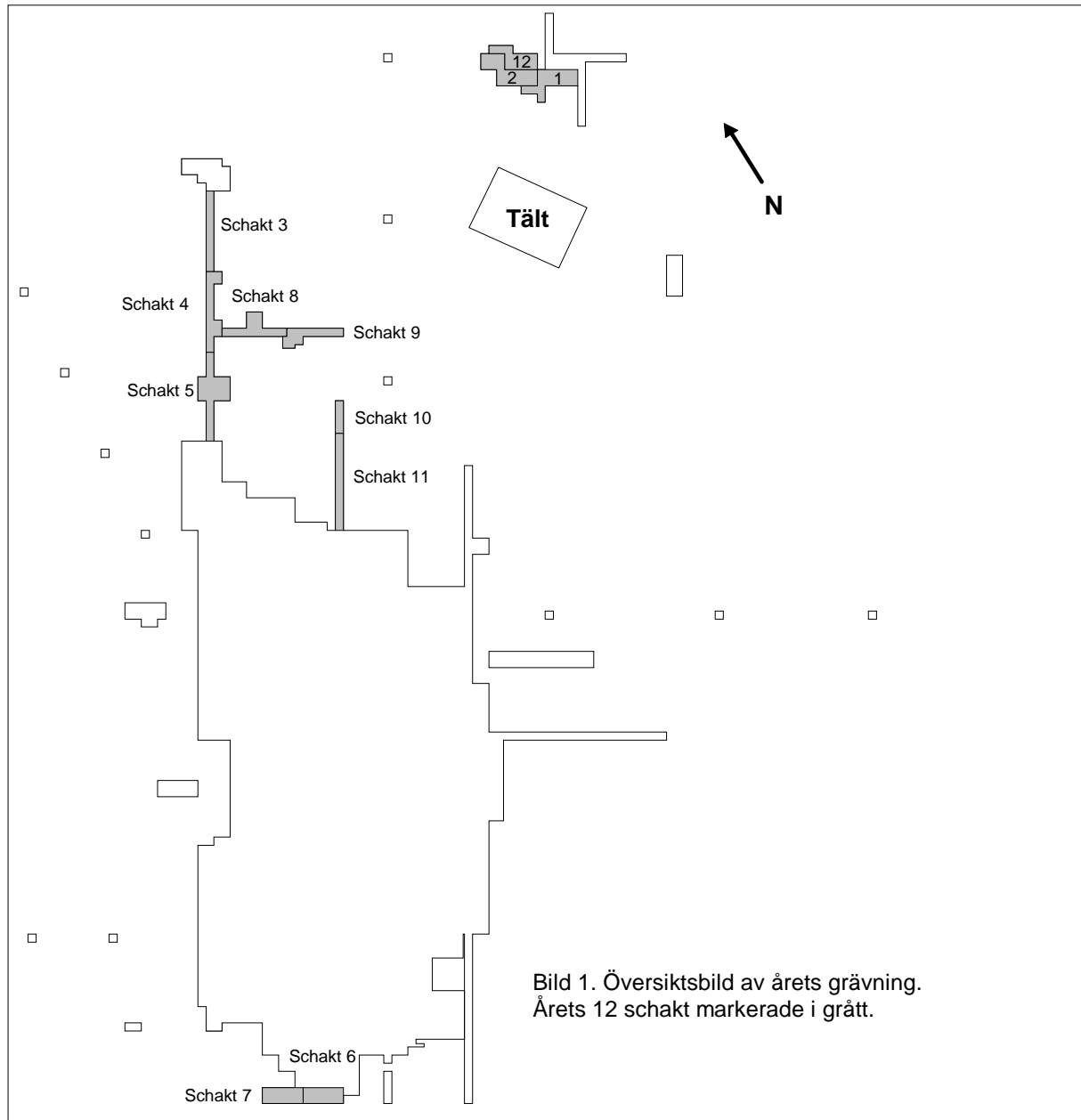
Undersökningsperiod, personal och medverkande studenter

Årets grävning genomfördes under två perioder och totalt medverkade drygt ett 100-tal studenter från olika utbildningsnivåer. Personal i fält under maj månad: fil mag Johan Arvidsson, fil mag Margareta Kristiansson fil mag Johan Norderäng samt fil mag Gustaf Svedjemo. Personal i fält i jun/jul fil lic Gunilla Hallin och fil mag Johan Norderäng samt fil mag Margareta Kristiansson.

8/5-2/6   Studenter från Högskolans arkeologiprogram och från den nätburna AB kursen.

26/6-14/7   Studenter från Högskolans sommarkurs, Arkeologi i teori och praktik samt deltagare från sommarkurs i arkeologi från folkhögskolan i Hemse.

Undersökta ytor

Totalt undersöktes en yta av 142,75 m² fördelade på 12 schakt. Schakt 1, 2 och 12 lades i anslutning till föregående års Schakt 2, 6-8 och 11 där en mycket svartfärgad yta konstaterades (se Rapport 2005:4f).

Schakten 3-5 utgjordes av sökschakt som förbinder en tidigare grävd yta i norra delen av utgrävningsplatsen med hududykans norra del. Schakt 8-11, sökschakt i östlig riktning från Schakt 4 och i nordlig riktning från huvudykans norra del. Dessa schakt togs upp för att kunna avgränsa gravfältet. Schakten 6 och 7 lades dikt an tidigare grävda ytor i den södra delen av utgrävningsområdet i avsikt att avgränsa det fyndförande kulturlagrets utstäckning. Schaktens placering ses på Bild 1 ovan.

Schaktens storlek:

Schakt 1	14 m ²
Schakt 2	16 m ²
Schakt 3	10 m ²
Schakt 4	13,5 m ²
Schakt 5	20 m ²
Schakt 6	10 m ²
Schakt 7	10 m ²
Schakt 8	12 m ²
Schakt 9	10,25 m ²
Schakt 10	4 m ²
Schakt 11	12 m ²
Schakt 12	11 m ²

Schakt 1, 2 och 12

Ursprungligen öppnades två schakt, nr 1 och 2, i anslutning till schakt grävda 2005 orsaken till detta var att det vid 2005 år undersökning konstaterades ett område med mycket svartfärgat och fyndförande kulturlager i två av schakten. Årets Schakt 1 och 2 utvidgades och senare öppnades även en yta norr om dessa och fick benämningen Schakt 12. Orsaken till utvidgningen och ytterligare ett schakt var fynd av flera stolphål.

I de tre schakten återfanns 15 lösfynd av människa. Det rörde sig om tänder, kraniefragment och falanger. Något spår av gravanläggningar hittades ej och benen kommer från minst två individer. En mjölkttand representerar ett barn och flera av de andra fynden kommer från en vuxen individ.

Schakt 1

Schakt 1 var ursprungligen 10 m² i öst-västlig riktning men utvidgades med fyra kvadratmeter söderut efter fynd av stolphål i angränsande Schakt 2, då det misstänktes att stolphålen kunde fortsätta åt detta håll även i Schakt 1. Utvidgningen gav dock inga ytterligare fynd av stolphål. Kulturlagret bestod av ett övre ljusare lager som följdes av ett mörkare. I lager 4 övergick kulturlagret sedan i ren sand. Kalkstenshällen nåddes efter cirka 55cm.

Schakt 2 och 12

Även Schakt 2 var ursprungligen 10 m² riktning öst-väst men utvidgades med 6 m² norrut efter fynd av två stolphål (nr: 1 och 2 på bild 2). Schakt 12 lades norr och öster om Schakt 2. Kulturlagret består även i dessa schakt av ett övre ljusare lager följt av det mörkare, svartare, som tolkats som en aktivitetsyta. De båda lagrens tjocklek varierar men rent generellt sett blir det ljusare övre lagret tjockare allt längre österut. Det svarta blir tunnare för att helt försvinna i den östra profilväggen i Schakt 2 och samma förhållande gäller i den norra profilen i Schakt 12. Den kända omfattningen av den svarta aktivitetsytan presenteras på bild 3 nedan och där markeras omfattningen av en halvcirkel. Det svartfärgade kulturlagret börjar avta i lager 3 och övergå i sand och lager fyra består helt av fin sand.

Stolphål

Totalt konstaterades 12 stolphål i Schakt 1 och 12. Det är i vanlig ordning svårt att tolka hur stolphål hänger ihop. Man kan ana en någorlunda oval i anläggning med måtten 320 x 250cm där nr: 4-12 ingår. Stolphål, som tolkats vara spår av oval byggnad har återfunnits på Ajvide tidigare. Vid grävningen 1992 återfanns åtta mycket kraftiga stolphål som bedömdes vara rester av en huskonstruktion. Även denna var till formen oval men något större, 5x2,5m, än det som återfanns vid 2006 års undersökning (Burenhult 2002:40).

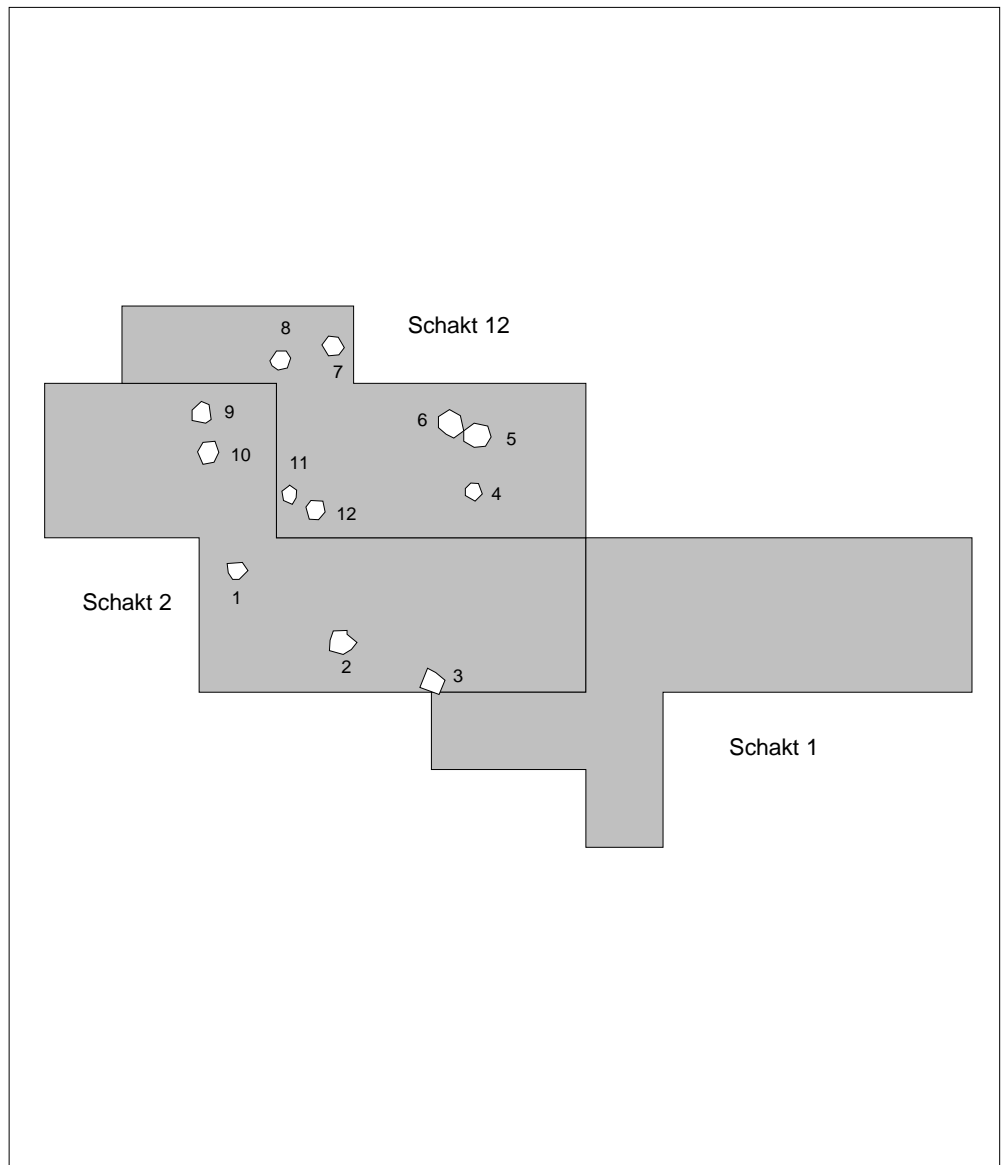

Bild 2. Stolphålen i Schakt 2 och 12.

Det tre stolphålen, Nr 1-3, kan utgöra någon sorts sammanhängande konstruktion som har samband med aktivitetsytan. Någon form av avgränsning har tidigare konstaterats vid den så kallade Svarta ytan. Denna avgränsning bestod av fem stolphål i kanten av Svarta ytan (Burenhult 1997:40). Även årets rad av stolphål ligger i kanten av en svartfärgad aktivitetsyta men skillnaden är att de i detta fall ligger i svartfärgningen och inte strax utanför.

Slutsats Schakt 1, 2 och 12

Ett syfte med schakten 1 och 2 i årets undersökning var att avgränsa den svartfärgade aktivitetssytan som påträffades redan under 2005 års undersökning (Rapport 2005:4f). Denna målsättning lyckades så till vida att vi genom Schakt 2 och 12 kunde avgränsa den i västlig riktning. Det ovala "huset" och stolphålsraden ligger således i den västra utkanten av aktivitetssytan, någon avgränsning mot norr, söder och väster av ytan kan dock ännu inte göras och ytterligare undersökningar måste till innan ytans omfattning kan fastställas. Den nu kända omfattningen av ytan är markerad med ett streck som bildar en halvcirkel på bild 3.

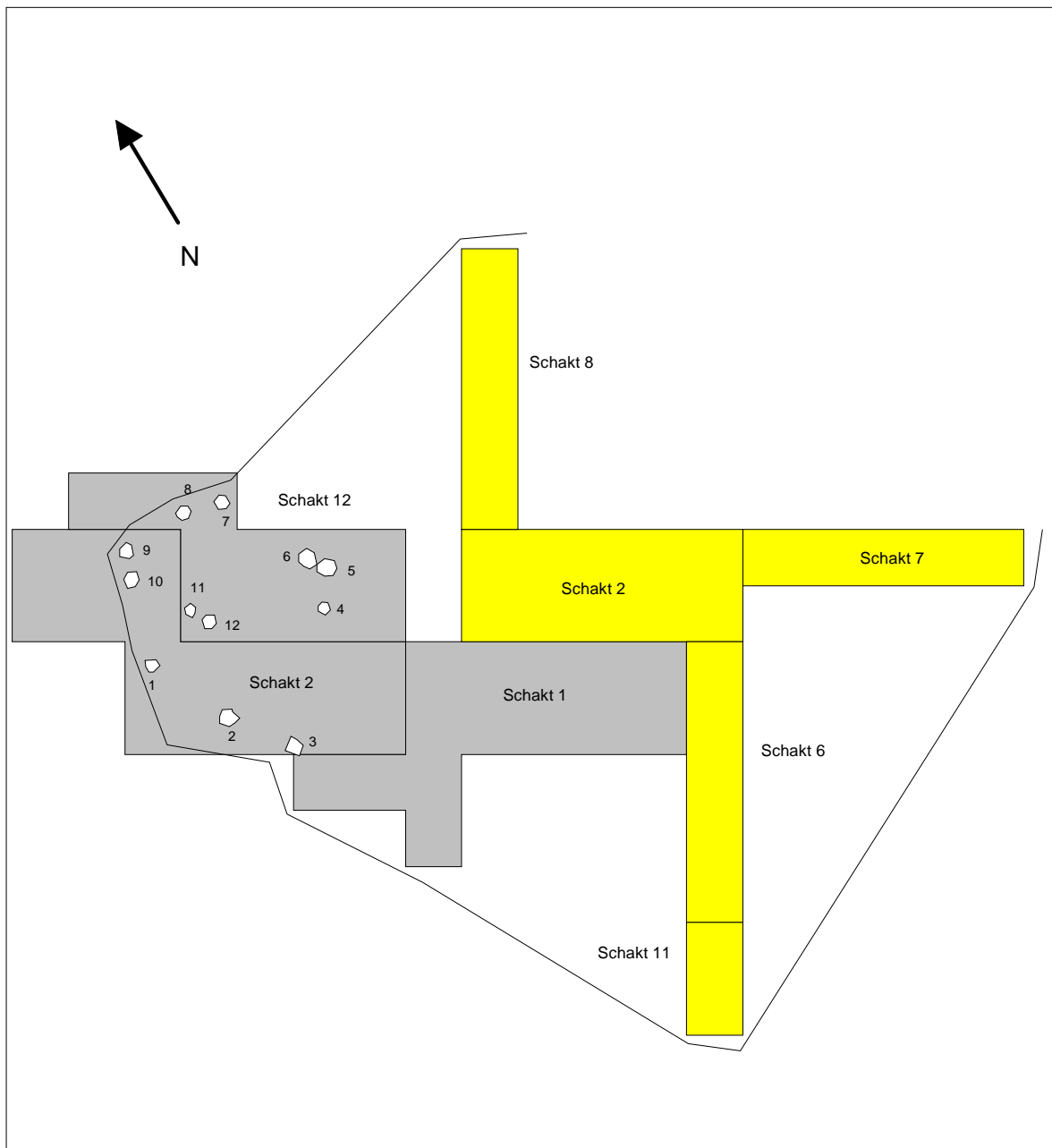

Bild 3. Den så här långt kända omfattningen av den norraaktivitetssytan. Gulsfärgade schakt grävda 2005.

Schakt 3

Schaktet var 10 m² och lades i nord-sydlig riktning i östra delen av gravfältet och någon utvidgning gjordes ej. Schaktet var relativt fyndfattigt och det fyndförande kulturlagret bara omkring 20cm tjockt i profilen mot väster men något mer omfattande i profilen mot öster, dvs in mot boplatsen/gravfältet. Två transgressionshorisonter konstaterades, en övre med något större grus och en undre bestående av fint smågrus. Under detta ett varierande tjockt sandlager som var extremt fyndfattigt. Kalkstenshällen nåddes efter cirka 90cm. Inga anläggningar återfanns.

Av de få fynden kan dock nämnas en bergartsmejsel ID:124211 samt två lösfynd av människoben. En mjölkttand ID:124215 och ett mindre fragment av ett rörben ID:124210 som ej kan åldersbestämmas.

Schakt 4

Schakt 4 låg i förlängning söderut från Schakt 3 och var ursprungligen 10 m² men utvidgades med 3,5 m² då två gravanläggningar återfanns. Kulturlagret hade samma omfattning som Schakt 3 och de transgressioner som konstaterades där fanns också i Schakt 4.

Grav 77

Graven innehöll de nästan kompletta och välbevarade kvarlevorna av en icke könsbestämd yngre individ, ålder 7-8 år. Kroppen låg i utsträckt ryggläge med händerna placerade på höften.

Av gravgåvorna kan nämnas: Två benspetsar, ID:125289, 125809. En bergartsyxia ID:125968. Tre klövar från gris låg placerade i brösthöjd kring kroppen, två på individens högra sida ID:125975, 125970 och den tredje ID:125808 på den vänstra sidan. Dessutom innehöll graven 45 st rörbenspärlor och huvuddelen av dessa låg kring individens överkropp. Totalt registrerades 54 fyndposter som gravgåvor.

Bild 4. Grav 77.

Grav 78

Kvarlevorna efter individen i Grav 78 låg i utsträckt ryggläge med armarna längs sidan av kroppen. Kroppslängden beräknas till 143-157cm men individen är inte färdigväxt, ålder 17-19 år, kön man.

Bland gravgåvorna fanns ett flintspån, ID:126144, och en benspets ID:126146. Även i denna grav återfanns en stor mängd rörbenspärlor, totalt 93 st. Dessa låg i huvudsak placerade på överkroppen kring bröstkorgen och halsregionen, se bild 6 nedan. Totalt registrerades 96 fyndposter som gravgåvor.

Bild 5. Grav 78.

Bild 6. Närbild på röbenspärlorna i grav 78.

Schakt 5

Schaktet var från början 11 m² i nord-sydlig riktning men utvidgades i flera omgångar vid fynd av gravar och kom slutligen att omfatta 20 m². Det övre något mörkare kulturlagret var mellan 20-30cm och relativt fyndförande. Detta avbryts av två transgressionslager på samma sätt som beskrivits ovan för det intilliggande Schakt 4. Under transgressionen fortsätter ett nytt lager men i detta var fyndmängden betydligt mindre. Kalkstenshällen låg cirka 65-75cm djupt.

Grav 79

Grav 79 innehöll två individer och den första som hittades var ett 8-10 år gammalt barn (Grav 79 A). När barnet preparerats fram till hälften upptäcktes ytterligare en individ (Grav 79 B). Denna hade placerats nere vid den yngre individens högra ben och fot på ett avstånd av bara 15cm. Den osteologiska analysen visar att det rör sig om en kvinna, 18-20 år gammal med en längd av 152-158cm. Kvinnan låg inte i anatomiskt läge utan var ihoppackad på en yta av cirka 90x30cm.

Det är mycket svårt att avgöra om detta är en dubbelgrav eller två separata gravanläggningar. En indikation på det sist nämnda är att två mörkfärgningar tydligt separerade från varandra hade konstaterats i lagren ovanför graven/gravarna. Mörkfärgningen efter den yngre individens nedgrävning kunde följas ner till kroppen men mörkfärgningen runt den andra försvann vid nivån där kroppen låg eftersom den var nedgrävd ända ner i sanden

Grav 79 A var mycket fyndrik. Bland de gravgåvor som tolkats tillhöra denna grav kan nämnas. 18 stycken genomborrade älg-tänder som låg i en hög till vänster om kraniet och bredvid dessa en genomborrad pärla av bärnsten ID:125659. I graven fanns också ett 60-tal sältänder, både genomborrade och med skåra. Huvuddelen av dessa ligger runt överkroppen och kraniet dock inte på kroppen. Ovanför kraniet återfanns ett 14cm långt

triangulärt flintspån av sydsandinavisk flinta ID:126271. Totalt mättes 111 fyndposter in i 79 A och en del av posterna innehåller fler än ett föremål så antalet fynd är fler än antalet poster.

Bild 7. Grav 79 A. Kraniet, älg-tänder och benspets.

I 79 B var antalet fynd betydligt modestare och totalt inmättes endast sju fyndposter bland annat botten delen av ett keramikkrärl ID:126247.

Huvuddelen av gravgåvorna i anläggningen kan hänföras till den ena respektive den andra individen beroende på hur de placerats i graven/gravarna. Men en samling föremål ligger så till att den skulle kunna höra till vilken som helst av individerna. Samlingen består av en miniatyryxa ID: 128243, på den låg fyra mellanfotsben från en baktass på hund eller räv ID:127712, artbestämning kan med säkerhet ej göras. Under yxan låg två fågelben ID:128377 och strax bredvid en samling fiskben ID:127697. Intill detta låg två bollar av ockra och ur den ena bollen stack en sältand ut ID:127030.

Bild 8. Grav 79 AB. Samling med yxa, ockra samt räv-, fågel- och fiskben.

Som nämnts ovan går det inte av fyndomständigheterna att avgöra till vilken av individerna denna samling tillhör. Samlingen låg ganska exakt mittemellan de två kropparna som endast ligger 15cm ifrån varandra. Men den absoluta majoriteten av fynden i anläggningen låg kring kraniet och överkroppen på barnet i 79 A och möjligen kan detta vara en indikation på att samlingen med yxan tillhör den paketerade kvinnan i 79 B.

Paketgravar av denna typ är ovanliga men har återfunnits på gravfältet förr. Den första graven som grävdes på Ajvide 1958 av Erik Nylén var just en dubbelgrav där båda individerna låg i ett paket på en yta av 140x140cm. Denna grav ligger cirka 75m norr om årets paketgrav och hittades vid plöjning 1958 (Nylén 1959).

Den andra paketgraven påminner mer om den i år återfunna. I Grav 23 låg två individer, en äldre man, 50-60 år, och en pojke runt 12-13 år. Pojken låg i utsträckt ryggläge och den äldre mannen låg som ett paket vid hans vänstra sida ungefär i höfthöjd (Burenhult 2002:97f).

Grav 80

I graven återfanns de välbevarade resterna av ett cirka två år gammalt barn. Kroppen hade placerats i utsträckt rygggläge och barnet hade den högra armen i nästan 90 graders vinkel och höger hand på bröstkorgen medan den vänstra handen vilade på höften.

I graven återfanns 37 genomborrade eller med skåra försedda sältänder. Utöver detta hittades även ett flintspån ID:124186 och en benspets, ID:126837.

Bild 9. Grav 80.

Schakt 6 & 7

De båda schakten omfattade vardera 10 m² och låg i öst-västlig riktning lite drygt 90m söder om Schakt 5 i den södra delen av utgrävningsområdet. Schakten lades dikt an ytor grävda 2005 i syfte att avgränsa det fyndförande kulturlagret i sydlig riktning.

Kulturlagret bestod i båda schakten av två skikt, ett övre ljusare omkring 20-25cm tjockt och ett undre mörkare mellan 5-20cm. Kalkstenshällen nåddes efter cirka 55cm. Båda schakten var relativt fyndfattiga.

En svartfärgning i Schakt 7 som löpte mer eller mindre diagonalt genom schaktet, ungefär i syd-nordlig riktning, syntes i lager två och tre varefter den avtog i lager fyra. Två fläckar bestående av sot- och kolkoncentrationer syntes i lager tre och fyra men i övrigt återfanns inga anläggningar i de båda schakten.

Sex lösfynd av människoben återfanns dock i kulturlagret och det rör sig om kraniefragment och tänder. Inga av dessa går att köns eller åldersbestämma.

Schakt 8

Ursprungligen var schaktet 2x8m i öst-västlig riktning och låg i den västra delen dikt an mot utvidgningen av Schakt 4 och Grav 78. Schaktet utvidgades med 2x2m då Grav 81 påträffades och omfattade slutligen 12 m².

Det fyndförande kulturlagret var förhållandevis tunt och bara omkring 20cm tjockt. Det följdes av två tydliga transgressionslager som också noterats i de närliggande Schakten 4 och 5. Kalkstenshällen nåddes på varierande djup 95-60cm då hällen sluttar mot väster. Således kommer hällen tidigare ju längre österut man kommer.

Bild 10. Genomborrad benspets.

Grav 81

Gravanläggningen låg mycket grunt under nuvarande marknivå, bara drygt 20cm. Men trots detta var graven helt oskadad. Individens hade placerats i utsträckt ryggläge med båda armarna längs sidan. Enligt den osteologiska analysen rör det sig om en man, cirka 40-50 år med en längd av 161-173cm.

Gravfynden bestod av en fragmenterad bergartsyx (ID:127349) som låg placerad mellan individens högra arm och kroppen. Vid kroppens vänstra överarm återfanns en i handtaget genomborrad benspets (ID:127958) som är tillverkad av vadbenet från en säl. På kroppen låg också ett antal flata kalkstensplattor som möjligen också kan tillhöra gravanläggningen (ID:127736, 127355, 127753 och 127754).

I lagren ovanför graven både i och kring denna återfanns ett trettiotal lösfynd av människoben. Någon analys av dessa för att se om de tillhör individen i graven har ej gjorts.

Bild 11. Grav 81.

Schakt 9

Schaktet låg som en förlängning av Schakt 8 omedelbart väster om detta. Från början var det 1x7m men utvidgades flera gånger vid fyndet av Grav 82 och kom slutligen att omfatta 10,25 m².

Det fyndförande kulturlagret var tunt omkring 20cm och mycket fyndfattigt. Under detta syntes ett mindre transgressionslager följdes av sandlager och kalkstenshällen nåddes efter endast cirka 50cm, något tidigare längre österut. Man kan således konstatera att hällen kommer allt tidigare på denna del av boplatsen/gravfältet i den östra delen och att det mer fyndförande kulturlagret och troligen gravfältet här viker av mot nordväst.

Grav 82

Graven innehöll välbehållna och kompletta rester av en man i åldern 25-35 år. Längden beräknas till 168-176cm. Kroppen låg placerad i utsträckt rygläge och han hade sin högra arm i vinkel med handen vilande på höften. Hans vänstra arm korsade bröstkorgen upp mot vänster axel och handens ben återfanns i en något ansträngd position ner mot höger överarm strax under höger axel. Den något märkliga vinkeln på handen kan ha orsakats av att han vid gravläggningen hållit något i handen, exempelvis en trästav som nu försvunnit. När den förmultnat kan sedan handens ben ha hamnat i den position vi återfann dem i.

Som enda gravgåva återfanns en mycket ovanlig 25cm lång benspets, ID:128264, tillverkad av ett älgben. Spetsen låg inkilad under mannens vänstra underarm på bröstkorgen. Grav 82 finns i helbild på omslaget till rapporten.

Bild 12. Grav 82. Närbild benspets under vänstra underarmen.

Schakt 10 och 11

Schakten 10 och 11 var sökschakt som utgick i rak linje från den tidigare grävda huvudytan i nord-sydlig riktning. Schakt 10, 1x4m och Schakt 11, 1x12m och totalt omfattade de båda schakten således 16 m².

Det fyndförande kulturlagret var relativt tunt och fyndfattigt. Djupet varierade mellan 15-25cm. Detta följdes av ett transgressionslager och under detta ett stenigt och mycket fyndfattigt lager och kalkstenshällen nåddes på cirka 60cm djup. Fyra lösfynd av människoben konstaterades. Inga anläggningar eller anmärkningsvärda fynd noterades i de båda schakten.

Fynd

Fyndmängden på ajvideboplatsen är, ur volymsynpunkt, mycket stor och delas upp i två huvudkategorier, Massmaterial och *Inmätta fynd*. *Massmaterial* består av djurbensrester, keramikfragment, ej retuscherad flinta samt flintavslag från kulturlagret. Detta insamlas per m² och 10cm lager.

Mer anmärkningsvärda fynd mäts in med exakta koordinater och fynd från denna kategori benämns *Inmätt fynd*. I vissa fall återfinns sådana artefakter under förhållanden som inte möjliggör inmätning, till exempel vid sållning eller fyndsortering. Fyndet behandlas då som *Inmätt fynd* dock blir registreringsexaktheten reducerad till kvadratmeterruta och lager. Denna kategori benämns *Ej inmätt fynd*.

Massmaterial

Som nämnts ovan insamlades och registrerades fyndmaterialet i två huvudkategorier, detaljinmätta fynd med X-, Y- och Z-värden samt massmaterialet från boplatsens kulturlager. Det sist nämnda samlades in och registrerades per 10cm lager och kvadratmeterruta. Totalt registrerades 3275 fyndposter i fynddatabasen. I Tabell 1 nedan redovisas en sammanställning av årets fyndmaterial utan ingående detaljbeskrivning.

Fyndtyp	Antal registrerade fyndposter	Antal	Vikt i gram
Detaljinmätta fynd	602	Ca 750	vägs ej
Ornerad keramik	415	1721	19465
Oornerad keramik	902	40127	71993
Djurbensmaterial	865	räknas ej	92359
Flintavslag	491	6660	12554

Tabell 1. Fyndfördelning 2006

Sammanfattning

Syftet med årets undersökning var att avgränsa kulturlagrets och gravarnas utbredning i nordlig och sydlig riktning. Tidigare har det konstaterats att det i östlig riktning troligen inte är meningsfullt att söka gravar samt att kulturlagrets mäktighet snabbt avtar. Vidare skulle den nya svarta aktivitetsytan i det norra området avgränsas.

Årets undersökning visade att fyndmängd avtar och gravar saknas i det södra området och att vidare grävning där inte är meningsfull. Trots att gravar inte kan konstateras i det södra områdets schakt finns lösfynd av människoben och dessa måste komma från nu förstörda gravar. Något hopp om att återfinna intakta gravanläggningar söderut finns dock ej och åt detta håll avslutar vi undersökningen.

Kulturlagrets tjocklek i den nordvästra delen av gravfältet konstaterades fortfarande vara betydande och fyndtätheten hög. Fynden av 5 gravar inom ett ganska begränsat område indicerar att gravfältet i den norra delen av utgrävningsområdet tycks vika om mot nordväst och troligen finns fler gravar åt detta håll.

Den svarta aktivitetsytan i det norra området kan avgränsas i västlig riktning där stolphål kan utgöra spåren av en huskonstruktion i kanten av aktivitetsytan. Mot norr, söder och öster kan denna aktivitetsytan inte avgränsas utan ytterligare undersökningar.

Referenser

Burenhult, B. 2002. *Remote Sensing Vol. II*.

Österholm, I. 1989. *Bosättningsmönstret på Gotland under stenåldern : en analys av fysisk miljö, ekonomi och social struktur*. Theses and papers in archaeology. New series, A, 3.

Österholm, I. 1996. Boplatsen vid Jakobs/Ajvide, Eksta sn. Gotland. En översikt av undersökningarna 1983-1996. *Gotländskt Arkiv*.

Otryckta källor

ATA, Rapport av Erik Nylén. ATA Dnr: 4881/59

Kristiansson, M. Fil.mag. Osteologisk analys.

Malmborg, G. Fil. mag. Osteologisk analys.

Molnar, P. Fil. mag. Osteologisk analys.

Norderäng, J. 2001. Ajvideboplatsen. Rapport från arkeologisk undersökning av fornlämning nr. 171 på fastigheten Ajvide 2:1 i Eksta socken, Gotland. (Rapporten avser undersökningarna 2000).

Norderäng, J. 2002. Ajvideboplatsen. Rapport från arkeologisk undersökning av fornlämning nr. 171 på fastigheten Ajvide 2:1 i Eksta socken, Gotland. (Rapporten avser undersökningarna 2001).

Norderäng, J. 2003. Ajvideboplatsen. Rapport från arkeologisk undersökning av fornlämning nr. 171 på fastigheten Ajvide 2:1 i Eksta socken, Gotland. (Rapporten avser undersökningarna 2002).

Norderäng, J. 2004. Ajvideboplatsen. Rapport från arkeologisk undersökning av fornlämning nr. 171 på fastigheten Ajvide 2:1 i Eksta socken, Gotland. (Rapporten avser undersökningarna 2003).

Norderäng, J. 2005. Ajvideboplatsen. Rapport från arkeologisk undersökning av fornlämning nr. 171 på fastigheten Ajvide 2:1 i Eksta socken, Gotland. (Rapporten avser undersökningarna 2004).